



1. Dispoziții generale

- Art.1.** (1) Codul de etică universitară și deontologie profesională al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul (*în continuare - USC*) se constituie în parte integrantă a Cartei USC.
- (2) Prezentul Cod de etică universitară și deontologie profesională al USC a fost elaborat pe baza prevederilor Codului educației al Republicii Moldova (Legea nr. 152 din 17.07.2014) și Cartei USC.
- (3) Prezentul Cod de etică universitară și deontologie profesională al USC este un ansamblu de principii și norme etice asumate de comunitatea universitară, menit să impună un comportament de înaltă ținută morală, cooperare eficientă, de concurență constructivă, de fructificare a energiilor și potențialului profesional și uman. El garantează drepturile și îndatoririle membrilor comunității universitare de a contribui eficient la atingerea standardelor de performanță și excelență ale USC.
- (4) Prezentul Cod conține principii generale și norme de conduită care se aplică membrilor comunității universitare, în interiorul USC și în relația cu aceasta, stabilind standarde de referință și sancțiuni.
- (5) Codul de etică universitară și deontologie profesională descrie bunele practici academice, contribuind la coeziunea membrilor comunității universitare, la crearea unui climat de respect colegial, cooperare, competiție, apreciere, încredere și responsabilizare, precum și la creșterea prestigiului USC.
- (6) Codul de etică universitară și deontologie profesională al USC cuprinde:
- situațiile de conflict de interese și incompatibilitățile;
 - măsurile educaționale și administrative care se iau pentru verificarea originalității lucrărilor de licență, master, doctorat, lucrărilor științifice, precum și sancțiunile aferente.
- (7) Nicio dispoziție a prezentului Cod nu trebuie interpretată în sensul restrângerii unor drepturi conferite expres prin lege sau prin contractul colectiv de muncă.

2. Principii fundamentale ale activității comunității universitare a USC

Art. 2. Prezentul Cod de etică universitară și deontologie profesională al USC are la bază următoarele principii fundamentale ale activității și comportamentului membrilor comunității universitare a USC:

- principiul libertății academice;
- principiul autonomiei personale;
- principiul dreptății și echității;
- principiul onoarei și respectării demnității umane;
- principiul recunoașterii meritului personal;
- principiul profesionalismului;
- principiul onestității și corectitudinii intelectuale;
- principiul transparenței;
- principiul responsabilității profesionale și sociale;
- principiul integrității;
- principiul politeții, respectului reciproc și al toleranței;
- principiul colegialității;
- principiul loialității față de USC.



2.1. Principiul libertății academice

Art. 3. (1) Principiul libertății academice presupune dreptul oricărui membru al comunității universitare de a-si exprima liber opiniile atât în spațiul universitar cât și în afara acestuia, precum și de a desfășura activitatea didactică, de cercetare și creație, în conformitate cu criteriile de calitate academică, fără ca prin aceasta să aducă prejudicii, reputației și valorilor USC.

(2) Fiecare membru al comunității universitare își poate exprima în mod liber, în interiorul sau în exteriorul USC, opiniile, fără a fi cenzurat. Fiecare membru al comunității universitare răspunde pentru propriile opinii exprimate.

(3) Principiul libertății academice se concretizează în:

- a) stimularea manifestării diversității de opinii;
- b) încurajarea analizei critice constructive a activităților, comportamentelor și deciziilor membrilor comunității universitare;
- c) stimularea colaborării interpersonale.

(4) În USC sunt interzise:

- a) ingerințele, presiunile și constrângerile de natura politică și economică;
- b) prozelitismul religios;
- c) cenzura;
- d) manipularea;
- e) persecuția.

(5) Personalul didactic, științifico-didactic și științific are dreptul de a publica studii, articole, volume sau opere de artă, de a candida la obținerea de granturi naționale și internaționale, fără niciun fel de restricții ale libertății academice.

(6) Universitatea protejează dreptul la viață privată a membrilor săi.

Art. 4. Constituie încălcări ale principiului libertății academice următoarele fapte:

- a) propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul USC sau în legătură cu acțiuni ale USC;
- b) prozelitismul religios;
- c) promovarea unor doctrine sau idei cu caracter extremist rasist, xenofob, naționalist, fascist, șovin etc.;
- d) defăimarea USC de către membrii comunității universitare;
- e) atacurile personale sau afirmațiile defăimătoare la adresa altor membri ai comunității universitare;
- f) exercitarea abuzivă a drepturilor personale sau colective în dauna altor persoane si/sau instituții;
- g) promovarea de atitudini și comportamente care încalcă principiile prezentului Cod;
- h) orice fapte de natură a aduce atingere sau de a știrbi prestigiul mediului universitar si/sau al membrilor săi.

2.2. Principiul autonomiei personale

Art. 5. Principiul autonomiei personale asigură exercitarea dreptului fiecărui membru al comunității universitare de a lua decizii în privința propriei cariere academice/profesionale, a programelor, concursurilor și posibilităților de studiu și cercetare.

2.3. Principiul dreptății și echității

Art. 6. (1) Membrii comunității universitare a USC sunt tratați echitabil, drept și corect.

(2) Membrii comunității universitare asigura și acceptă:

- a) alocarea corectă și echitabilă a resurselor;



- b) prevenirea și eliminarea discriminării;
 - c) egalitatea de șanse în ceea ce privește accesul la studii, angajare și accesul la resurse de orice fel;
 - d) eliminarea conflictelor de interese.
- (3) Constituie încălcări ale acestui principiu:
- a) discriminarea și exploatarea, directă sau indirectă;
 - b) abuzul de putere;
 - c) corupția, favoritismul și nepotismul.

2.4. Principiul recunoașterii meritului

- Art. 7.** (1) USC asigură recunoașterea, cultivarea și recompensarea meritului personal și colectiv.
- (2) Meritul se refera la:
- a) performanță;
 - b) dedicarea față de profesie și studiu;
 - c) atașamentul față de instituție și membrii comunității universitare.
- (3) Meritul studenților se apreciază pe baza rezultatelor obținute la examene, lucrări de control, teste, la seminarii și lucrări de laborator, la concursuri de specialitate, în activitatea de cercetare și creație universitară, performanță sportivă, în acțiuni de voluntariat etc.
- (4) Meritul cadrelor didactice, științifico-didactice și științifice se stabilește în funcție de calitatea cursurilor și seminariilor, de calitatea lucrărilor publicate, de granturile de cercetare câștigate, de aprecierea studenților, de aportul la dezvoltarea facultății/catedre/departamentului/școlii doctorale, de contribuția la sporirea prestigiului instituției și specialității în care activează, de modelul pe care îl reprezintă în mediul academic și universitar etc.
- (5) Meritul membrilor structurilor de conducere se stabilește în funcție de eficiența managementului universitar și academic, de nivelul standardelor profesionale și morale ale USC, de aprecierile studenților, subordonaților și forurilor de conducere ierarhic superioare etc.

2.5. Principiul profesionalismului

- Art. 8.** (1) Membrii comunității universitare a USC contribuie la asigurarea unui mediu academic de cercetare și de educație la nivel de excelență.
- (2) Fiecare membru al comunității universitare răspunde personal pentru calitatea procesului educațional în care este implicat.
- (3) Fiecare cadru didactic și științifico-didactic trebuie:
- a) să cunoască la un nivel corespunzător disciplina pe care o predă, asigurându-se că întregul conținut al cursului și seminarului este actual și relevant, adecvat planului de învățământ;
 - b) să elaboreze materialul didactic necesar pentru desfășurarea cursului, seminarului și laboratorului;
 - c) să desfășoare orele de consultații prevăzute;
 - d) să îndrume și să coordoneze stagiile de practică a studenților;
 - e) să îndrume și să coordoneze elaborarea de către studenți a lucrărilor/proiectelor de an, tezelor/proiectelor de licență, master, tezelor de doctorat;
 - f) să evalueze și să comunice rezultatele în timp util.
- (4) Constituie încălcări ale principiului profesionalismului:
- a) impostura;
 - b) superficialitatea;
 - c) dezinteresul;
 - d) alocarea celei mai mari părți din timpul rezervat orei de curs, seminar și/sau laborator unor discuții fără legătură cu tematica acestuia;



- e) interpretarea intenționat eronată, a rezultatelor unei cercetări în vederea fundamentării unei teorii pe care cel în cauză o susține;
- f) obligarea studenților să-și însușească exclusiv un anumit punct de vedere sau refuzul luării în considerare a altor puncte de vedere;
- g) înlocuirea la activitățile didactice de o alta persoana care nu întrunește condițiile de susținere a activității didactice în universitate;
- h) utilizarea de criterii de evaluare și metode de examinare care nu sunt în concordanță cu obiectivele cursului.

2.6. Principiul onestității și corectitudinii intelectuale

Art. 9. (1) Membrii comunității universitare care dețin calitatea de autor în sensul legii trebuie să respecte dreptul de proprietate intelectuală.

(2) La publicarea rezultatelor cercetărilor unei echipe, toate persoanele implicate în proiect trebuie menționate, în spiritul onestității profesionale, al recunoașterii dreptului de autor (protecția operelor literare, artistice, științifice și aplicații informatice) și a dreptului de proprietate industrială (brevete de invenții, desene și modele industriale, mărci de fabrică, de comerț și servicii, indicații geografice).

(3) Orice fraudă intelectuală și/sau contrafacere constituie o încălcare a principiului onestității și corectitudinii intelectuale, indiferent de modul de realizare:

- a) plagiatul;
- b) copiatul la examene și concursuri;
- c) contrafacerea rezultatelor cercetărilor;
- d) substituirea lucrărilor și/sau a identității persoanelor examinate;
- e) preluarea de către cadrele didactice a lucrărilor de la colegi și de la studenți și integrarea acestora într-o lucrare proprie;
- f) elaborarea de către profesor a lucrărilor studenților;
- g) tentativa de corupere în vederea fraudei.

2.7. Principiul transparenței

Art. 10. (1) Membrii comunității universitare trebuie să respecte principiul transparenței informațiilor publice care privesc comunitatea universitară.

(2) Membrii comunității universitare au obligația de a asigura transparența informațiilor cu privire la:

- a) condițiile și regulile de desfășurare a concursurilor de admitere la studii (de licență, de master, de doctorat) și a concursurilor de ocupare a posturilor;
- b) rezultatele evaluărilor periodice ale angajaților, ale concursurilor de ocupare a posturilor;
- c) criteriile de evaluare a rezultatelor studenților și de aplicare a acestora;
- d) sarcinile și obligațiile conținute în fișele posturilor;

(3) Constituie încălcări ale acestui principiu ascunderea, falsificarea și/sau denaturarea informațiilor la care au dreptul, conform prevederilor legale, membrii comunității universitare și publicul larg.

2.8. Principiul responsabilității profesionale și sociale

Art. 11. (1) Membrii comunității universitare a USC sunt încurajați să fie activi și să se implice în problemele profesionale, economice și sociale ale comunității locale și ale societății, manifestând atitudini pozitive și un comportament civic responsabil din punct de vedere social.

(2) Membrii comunității universitare care reprezintă public USC trebuie să respecte prevederile prezentului Cod, fără a putea emite păreri personale care să angajeze sau să rezulte că reprezintă poziția oficială a USC.



(3) Membrilor USC le este garantat dreptul de a critica public persoane din mediul universitar, întemeiat și argumentat, fără încălcări ale prezentului Cod, fără ca acest drept garantat să fie exercitat abuziv sau în scop de denigrare.

(4) Constituie încălcări ale principiului responsabilității profesionale și sociale:

- a) dezinformarea;
- b) calomnierea;
- c) denigrarea publică a programelor de studii USC și a membrilor comunității universitare;
- d) exercitarea abuzivă a drepturilor.

2.9. Principiul integrității

Art. 12. (1) Integritatea membrilor comunității universitare a USC este esențială pentru desfășurarea în condiții de excelență a activității didactice și de cercetare.

(2) Membrii comunității universitare trebuie să evite situațiile de incompatibilități și de conflicte de interese. Ei nu pot săvârși acte sau fapte de corupție sau de altă natură, susceptibile să le afecteze integritatea, să vicieze climatul universitar și să aducă prejudicii grave imaginii instituției.

Art. 13. Conflictul de interese reprezintă situația în care un membru al comunității universitare/un cadru didactic, student, o persoana care face parte din personalul administrativ al Universității, are un interes personal, direct sau indirect, contrar interesului pe care, în calitate și/sau funcția pe care o exercită în USC, are obligația legală sau statutară să-l protejeze, interes de natură să creeze prejudicii de imagine și sau materiale instituției sau altor membri din comunitatea universitară.

Art. 14. În cazul unui conflict de interese, persoana în cauză are obligația de a informa în scris organele competente și de a se abține de la orice decizie care privește soțul/soția, ruda sau afinul până la gradul al II-lea inclusiv. Afinitatea este relația familială reciprocă dintre un soț și rudele celui alt soț, cu excepția cuscilor (părinții unuia dintre soți în raport cu părinții celui alt soț).

Art. 15. În cazul în care conflictul de interese apare în activitatea de examinare sau evaluare, cadrul didactic, științifico-didactic sau științific în cauza are obligația de a informa organele competente, cerând înlocuirea sa din comisia de evaluare sau examinare, comisia de doctorat sau comisia de concurs. Dacă înlocuirea sa nu este posibilă din cauza lipsei unui cadru didactic care are același domeniu și nivel de competență, se va numi un alt cadru didactic, având o specialitate cât mai apropiată, pentru a-l asista la examinarea sau evaluarea studentului/candidatului respectiv.

Art. 16. (1) Persoanele care se află într-o relație de soți, afini și rude până la gradul al II-lea inclusiv nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una sa se afle față de celălalt sau cealaltă/cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională, la orice nivel în USC.

(2) Funcțiile care în USC se află în relație de incompatibilitate sunt următoarele:

- a) rectorul cu: prorectorii, președintele Consiliului științific, secretarul/secretarul științific al Senatului, decanii, prodecanii, contabilul șef, economistul șef, membrii Consiliului de administrație, șefii de catedre/directorii de departamente, directorii școlilor doctorale, conducătorii structurilor permanente sau temporare aflate în subordinea directă a rectorului;
- b) prorectorul și președintele Consiliului științific cu: secretarul/secretarul științific al Senatului, decanii, prodecanii, contabilul șef, economistul șef, membrii Consiliului de administrație, șefii de catedre/directorii de departamente, directorii școlilor doctorale, conducătorii structurilor permanente sau temporare aflate în subordinea directă a prorectorului respectiv, președintelui Consiliului științific;



- c) contabilul șef și economistul șef cu: decanii, prodecanii, persoanele cu funcții de conducere în cadrul secțiilor/serviciilor tehnico-administrative și personalul aflat în subordine;
- d) decanul cu: prodecanii facultății respective, șefii de catedră/directorii de departamente din cadrul facultății respective, directorii școlilor doctorale, conducătorii unităților subordonate facultății respective;
- e) prodecanul cu: șefii de catedre/directorii de departamente din cadrul facultății respective, directorii școlilor doctorale, conducătorii unităților subordonate facultății respective;
- f) șeful de catedră/directorul de departament cu: directorii școlilor doctorale, conducătorii unităților subordonate catedrei/departamentului;
- g) directorul școlii doctorale cu: conducătorii unităților subordonate școlii doctorale respective;
- h) conducătorul de doctorat cu studenții-doctoranzi conduși de acesta.

(3) O persoană este incompatibilă cu calitatea de membru într-o comisie de evaluare, de contestație, de concurs pentru ocuparea unui post didactic având ca obiect evaluarea activității profesionale și/sau științifice a unui angajat al USC cu care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al II-lea inclusiv.

(4) Funcția de conducere (rector, prorector, decan, prodecan, șef de catedră/director de departament) este incompatibilă cu deținerea de funcții de conducere în cadrul unui partid politic, pe perioada exercitării mandatului.

(5) Persoanele care ocupa o funcție de conducere sau de demnitate publică nu pot exercita și funcția de rector/prorector/decan pe perioada îndeplinirii mandatului în respectiva funcție.

(6) Persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al II-lea inclusiv nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una să se afle față de celalalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași universitate și nu pot fi numite în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al II-lea inclusiv.

Art. 17. În relația cadru didactic-student, integritatea presupune evaluarea corectă și obiectivă a performanțelor studentului.

Art. 18. Constituie încălcări ale principiului integrității în relația cadru didactic-student următoarele fapte:

- a) pretinderea sau acceptarea de favoruri de orice natură;
- b) pretinderea sau acceptarea de cadouri sau alte foloase materiale;
- c) hărțuirea în toate formele sale;
- d) împrumutul de bani între cadrul didactic și studenți;
- e) prestarea de către cadrul didactic a unor activități remunerate în favoarea studentului, a soțului/soției acestuia, a unei rude sau a unui afin, până la gradul al II-lea inclusiv;
- f) tolerarea copiatului și orice altă formă de înșelăciune care are loc în timpul examinării;
- g) facilitarea plagiatului și oricărui altor forme de înșelăciune;
- h) condiționarea participării la orice formă de examinare de cumpărare a materialelor bibliografice ale titularului de disciplină.

Art. 19. În activitatea de cercetare științifică și creație universitară, principiul integrității presupune:

- a) acceptarea și menționarea ca autori ai unei opere doar a persoanelor care au participat efectiv la elaborarea lucrării de cercetare științifică și creație universitară;
- b) indicarea sursei din care a fost preluată o idee, o expresie, un rezultat al unei cercetări anterioare, indiferent dacă acestea au fost sau nu publicate. Această regulă privește și elementele preluate din lucrări de orice natură ale studenților sau doctoranzilor și utilizate ulterior de un cadru didactic în propriile cercetări.



- c) recunoașterea explicită a contribuției oricărei persoane care a participat în mod real la o activitate de cercetare. În situația în care contribuția a constat doar într-o activitate de supervizare, supraveghere sau consiliere, nu este necesară o recunoaștere formală a contribuției. În aceste cazuri, însă, se vor include formule de mulțumire.
- d) respectarea riguroasă a destinației fondurilor alocate unui proiect de cercetare. Sursele de finanțare care stau la baza unei cercetări se menționează în publicațiile în care s-au materializat rezultatele cercetării.
- e) respectarea normelor de etică și deontologie profesională referitoare la cercetarea efectuată pe subiecți umani sau prin experimente desfășurate cu ajutorul animalelor și a oricăror altor elemente ce țin de etica cercetării;
- f) evaluarea corectă, obiectivă, a performanțelor cadrului didactic, fără părtinire sau favoritism, în cadrul examenelor de doctorat, perfecționare a pregătirii profesionale etc., a concursurilor de ocupare a posturilor, în cadrul evaluărilor periodice, în cadrul interviurilor și examenelor de promovare.

Art. 20. Constituie încălcări ale principiului integrității în cercetarea științifică și creația universitară:

- a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori, precum și însușirea de către un autor a rezultatelor muncii altui autor, indiferent dacă este vorba de reproducerea exactă a unui text sau de reformularea unei idei cu adevărat originale, fără ca acest din urmă autor să fie menționat ca sursă a textului sau ideii respective;
- b) confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c) inventarea de rezultate prin metodele care nu sunt folosite în cercetare;
- d) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare;
- e) înlocuirea datelor obținute cu date fictive;
- f) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- g) neatribuirea, ascunderea sau nerecunoașterea corectă a paternității unei lucrări;
- h) utilizarea fondurilor de cercetare în alte scopuri decât cele pentru care ele au fost alocate;
- i) omisiunea recunoașterii, fie prin menționare ca autor al unei opere, fie prin indicarea sursei, a contribuției unor terți la elaborarea unei opere;
- j) obligarea autorilor unei opere de a menționa ca autori și persoane care nu au participat la elaborarea acesteia;
- k) orientarea activității de cercetare a studenților, masteranzilor, doctoranzilor în scopul obținerii unui avantaj personal de către îndrumător;
- l) fapta profesorului coordonator/îndrumător și a conducătorului de doctorat de a-și pune avizul pe o teză/proiect de licență/de master sau pe o teza de doctorat despre care a aflat/constatat că nu respectă condițiile de citare a unui text și regulile cu privire la întocmirea unei astfel de lucrări.

Art. 21. În activitatea administrativă și managerială, principiul integrității presupune:

- a) încheierea de acte juridice (contracte, angajamente, parteneriate sau orice altă formă de colaborare) sau operațiuni în interesul USC, cu excluderea oricărui conflict de interes;
- b) respectarea tuturor procedurilor de alegere sau numire a structurilor de conducere ale USC;
- c) respectarea tuturor procedurilor de derulare a examenului, concursului de post a cadrelor didactice;
- d) desfășurarea corectă a procedurilor de selecție și a concursurilor de post a personalului administrativ.

Art. 22. Constituie încălcări ale principiului integrității în activitatea de conducere și cea administrativ-managerială:



- a) fraudarea prin orice mod și cu intenție a procedurilor de organizare și desfășurare a concursurilor pentru ocuparea posturilor didactice, științifico-didactice și științifice;
- b) fraudarea prin orice mod și cu intenție a procedurilor de alegere sau numire a structurilor de conducere ale USC;
- c) participarea unui membru al conducerii și administrației USC la negocieri comerciale cu firme sau organizații în care are un interes personal, direct sau indirect;
- d) încheierea de către membrii conducerii și/sau administrației de contracte, angajamente, parteneriate sau orice altă formă de colaborare externă, în care un membru al USC are un interes personal, direct sau indirect;
- e) colaborările și angajamentele externe ale unor membri ai corpului didactic și administrativ al USC care împiedică îndeplinirea în bune condiții a sarcinilor înscrise în statele de funcții și fișele posturilor pe care le ocupă dacă se dovedește că prin aceasta au fost cauzate prejudicii efective instituției;
- f) deciziile sau actele adoptate ori încheiate în condiții de conflict de interese și cele ale structurilor deliberative la care cel puțin unul dintre membri se află în conflict de interese și nu s-a abținut de la vot ori de la dezbateri.

Art. 23. (1) În situația în care un membru al comunității universitare se află în situația unei incompatibilități/conflict de interes, constituie obligații ale acestuia să informeze în scris, de îndată, structura deliberativă sau persoana care ocupă o funcție executivă superioară ierarhic.

(2) În termen de cel mult trei zile de la data luării la cunoștință a situației de incompatibilitate sau/și conflict de interese se iau măsurile necesare pentru încetarea respectivului conflict.

Art. 24. Dacă într-o perioadă de șase luni o persoană este nevoită să se abțină de cel puțin trei ori de la adoptarea deciziei ori încheierea unor acte din cauză iminentei unui conflict de interese, Comisia de etică universitară și deontologie profesională a USC procedează, în urma autosesizării sau la solicitarea rectorului, la verificarea existenței incompatibilității și a altor interdicții prevăzute de lege.

2.10. Principiul politeții, respectului și toleranței

Art. 25. (1) Membrii comunității universitare a USC trebuie să respecte demnitatea fiecăruia, garantându-se manifestarea personalității într-un climat liber de orice formă de hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare.

(2) Membrii comunității universitare trebuie să manifeste toleranță față de diferențele între oameni, opinii, credințe, convingeri și preferințe intelectuale.

(3) Constituie încălcări ale principiului politeții, respectului și toleranței:

- a) manifestările necolegiale;
- b) lipsa de respect;
- c) manifestările misogine, misandrice, rasiste, șovine, xenofobe, homofobe și de hărțuire sexuală;
- d) încălcarea dreptului altui membru al comunității universitare de a-și exercita drepturile.

2.11. Principiul colegialității

Art. 26. Activitatea desfășurată de comunitatea universitară presupune colaborarea membrilor acesteia, în spirit de colegialitate și respect reciproc, în scopul creării și întreținerii unui climat favorabil unor relații armonioase, echilibrate și raționale.

Art. 27. Principiului colegialității implică următoarele obligații ale membrilor comunității



universitare:

- a) respectul datorat fiecărui membru al comunității universitare. Încălcarea acestei obligații de către o persoană nu conferă celui lezat dreptul de a adopta o conduită similară;
- b) suplinirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea didactică și administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane;
- c) respectarea mutuală a diferențelor de ordin lingvistic, religios și social existente între membrii comunității universitare;
- d) manifestarea înțelegerii, respectului și sprijinului pentru persoanele cu nevoi speciale;
- e) confidențialitatea în privința datelor și informațiilor transmise de un membru al comunității universitare unui alt membru, cu titlu privat.

Art. 28. Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- a) discriminarea sau tratarea inegală a persoanelor, bazată explicit ori implicit, pe criterii irelevante de evaluare precum: locul de muncă, specializarea sau/și forma de învățământ absolvită; rasa; etnia; sexul; convingerile politice; convingerile religioase etc.;
- b) hărțuirea în înțelesul ei general de comportament degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau duce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu sau de a-si exercita drepturile, indiferent de formele în care s-ar putea manifesta acesta (hărțuirea sexuală sau cea cauzată de rivalitatea pentru putere);
- c) comportamentul insultător, manifestat prin expresii injurioase, umilitoare, intimidante etc.
- d) discreditarea unui coleg, a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor acestuia;
- e) formularea în fața studenților a unor comentarii deplasate la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- f) sfătuirea studenților să nu urmeze un curs al unui coleg;
- g) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg;
- h) utilizarea și dezvăluirea în activitatea didactică sau de cercetare a informațiilor transmise cu titlu confidențial de un alt coleg (date personale, experiențe trăite etc.).

2.12. Principiul loialității

Art. 29. Loialitatea față de USC înseamnă obligația fiecărui membru al comunității universitare de a acționa în interesul Universității, de a susține obiectivele, strategiile și politicile acesteia, în scopul realizării misiunii și creșterii performanțelor sale.

Art. 30. Constituie încălcări ale principiului loialității:

- a) săvârșirea de acte sau fapte care creează prejudicii materiale și morale USC;
- b) desfășurarea, în alte universități sau instituții, fără acordul Senatului USC, a unor activități didactice și/sau de cercetare care le concurează pe cele organizate de către USC.

3. Comisia de etică universitară și deontologie profesională a USC

3.1. Constituirea și atribuțiile comisiei de etică universitară și deontologie profesională a USC

Art. 31. (1) Organul însărcinat cu supravegherea aplicării dispozițiilor prezentului Cod este Comisia de etică universitară și deontologie profesională a USC (*în continuare -CEUDP*).

(2) CEUDP se constituie la propunerea Consiliului de administrație, se avizează de Senatul USC și se aprobă de rector.

(3) Membrii CEUDP a USC sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală, angajați în funcții de bază în USC.



(4) Nu pot fi membri ai CEUDP a USC persoanele care ocupă vreuna din funcțiile: rector, prorector, președinte al Consiliului științific al USC, decan, prodecan, contabil șef, economist șef, șef de catedră/director de departament, director de școală doctorală, director de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, producție, șef de secție sau serviciu administrativ.

(5) CEUDP a USC este compusă din 7 membri.

(6) Durata mandatului membrilor CEUDP a USC este de 5 ani.

(7) CEUDP a USC își alege, cu majoritate de voturi, un președinte pe toată durata mandatului.

(8) Reprezentantul SAS poate participa, în calitate de invitat, la activitățile Comisiei de etică și deontologie profesională a USC, în cazurile ce vizează studenții USC.

Art. 32. CEUDP a USC are următoarele atribuții:

- a) analizează și soluționează abaterile de la etică universitară și deontologia profesională, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform dispozițiilor prezentului Cod. În cazul abaterilor care vizează săvârșirea de infracțiuni și contravenții, Comisia suspenda luarea unei decizii până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.
- b) realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și deontologiei profesionale care se prezintă rectorului, Senatului USC, constituind un document public.
- c) contribuie la elaborarea, respectiv la completarea Codului de etică universitară și deontologie profesională care se propune Senatului USC pentru adoptare și includerea în Carta USC;
- d) atribuțiile stabilite de legislația cu privire la integritate.

3.2. Funcționarea Comisiei de etică universitară și deontologie profesională

Art. 33. (1) Sesizarea Comisiei de etică universitară și deontologie profesională (CEUDP) se face în scris de către orice persoană, fizică sau juridică, din USC sau din afara acesteia. CEUDP a USC păstrează confidențială identitatea autorului sesizării.

(2) În urma unei sesizări, CEUDP a USC demarează procedurile stabilite de Codul de etică universitară și deontologie profesională, respectiv de legislația cu privire la integritate. Comisia comunică autorului sesizării rezultatul procedurilor de evaluare în cel mult termen de 30 de zile de la primire.

(2) CEUDP a USC se sesizează și din oficiu.

(3) Sesizarea va cuprinde datele de identificare ale persoanei care face sesizarea, ale persoanei care face obiectul sesizării faptele imputate acesteia.

(4) Sesizările și autosesizările CEUDP se înregistrează la cancelaria USC.

(5) CEUDP a USC nu ia în considerare sesizările anonime.

(6) O persoană cu funcție de conducere din USC care primește o sesizare, care nu este anonimă, privind încălcarea regulilor de etică universitară și deontologie profesională, are obligația de a o înregistra la cancelaria USC și de a o înainta CEUDP spre analiză și soluționare.

(7) În termen de cel mult 5 de zile de la data înregistrării sesizării, președintele CEUDP a USC va convoca ședința de analiză a sesizării.

(8) CEUDP a USC convoacă pentru audiere atât persoana fizică sau reprezentantul persoanei juridice ori al entității care a formulat sesizarea, cât și persoana împotriva căreia s-a formulat sesizarea.

(9) Dreptul la apărare al persoanei împotriva căreia s-a făcut sesizarea este garantat. Ea se poate manifesta atât verbal, cât și în scris.

(10) La cererea părții interesate sau din oficiu, CEUDP a USC poate decide să convoace pentru audiere orice persoană care deține informații necesare soluționării speței. Identitatea persoanelor va fi păstrată confidențială la cererea acestora. Convocarea se va face cu minimum 3 zile înainte de data stabilită pentru audiere.



- (11) Audierile au loc în ședințe care nu sunt publice, iar membrii Comisiei sunt obligați să păstreze secretul audierilor și deliberărilor până la redactarea hotărârii.
- (12) După administrarea tuturor probelor, CEUDP a USC va trece la deliberări.
- (13) Hotărârile Comisiei de etică universitară și deontologie profesională a USC se adoptă cu 2/3 din numărul de voturi exprimate.
- (14) Votul membrilor CEUDP este universal, direct, egal, secret și liber exprimat.
- (15) Hotărârile Comisiei de etică universitară și deontologie profesională a USC trebuie să fie avizate de consilierul juridic al USC din punct de vedere al legalității.
- (16) În procesul de deliberare, CEUDP a USC poate respinge sesizarea ca nefondată sau o poate admite.
- (17) Dacă admite sesizarea, CEUDP a USC va stabili una sau mai multe dintre sancțiunile disciplinare prevăzute de legislația în vigoare și de prezentul Cod.
- (18) Hotărârile CEUDP a USC se comunică prin orice mijloc de comunicare ce asigură dovada comunicării sau prin poștă, cu confirmare de primire, atât persoanei care a formulat sesizarea, cât și persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea.
- (19) Sancțiunile stabilite de CEUDP a USC sunt puse în aplicare de către rector, în conformitate cu prevederile Codului muncii.
- (20) Dreptul persoanei sancționate disciplinar pentru încălcarea eticii universitare și deontologiei profesionale de a se adresa instanței judecătorești este garantat.

3.3. Sancțiuni privind încălcarea eticii universitare și a deontologiei profesionale

Art. 34. (1) Încălcarea eticii universitare și a deontologiei profesionale și abaterea de la buna conduită în activitatea didactică, cercetarea științifică și creația universitară de către personalul didactic, științifico-didactic și cel științific, de către studenți și de către personalul didactic și de cercetare auxiliar, conduc la aplicarea sancțiunilor prevăzute de Codul muncii și de Codul de etică universitară și deontologie profesională al USC, după caz.

(2) CEUDP a USC stabilește una dintre următoarele sancțiuni:

- a) avertismentul;
- b) muștrarea;
- c) muștrarea aspră;
- d) concedierea.

Art. 35. Pentru încălcarea eticii universitare și deontologiei profesionale de către studenți și studenții-doctoranzi, CEUDP a USC stabilește una dintre următoarele sancțiuni:

- a) avertismentul;
- b) exmatricularea.

Art. 36. Sancțiunile stabilite de CEUDP a USC sunt puse în aplicare de către rector, în termen de 30 de zile de la stabilirea sancțiunilor, cu respectarea legislației muncii.

Art. 37. În USC se interzice ocuparea posturilor didactice, științifico-didactice, științifice, de conducere și administrative de către persoane cu privire la care s-a dovedit ca au realizat fapte de corupție, sau de hărțuire, stabilite conform legii.

4. Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 38. (1) Răspunderea pentru respectarea dispozițiilor prezentului Cod revine fiecărui membru al comunității universitare a USC.

(2) Statutul de membru al comunității universitare a USC impune fiecărui membru al său asumarea



răspunderii pentru neîndeplinirea și/sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor ce-i incumbă.
(3) Comisia de etică universitară și deontologie profesională a USC este obligată să analizeze și să soluționeze sesizările cu privire la încălcările prezentului Cod și să propună sancțiuni.
(4) Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea Comisiei de etică universitară și deontologie profesională a USC revine membrilor CEUDP a USC.

Art. 39. Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod atrage răspunderea disciplinara în condițiile Codului educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014, ale Codului Muncii și ale reglementarilor interne ale USC.

Art. 40. Prezentul Cod intră în vigoare la data aprobării sale de către Senatul USC (23 aprilie 2015). Din aceeași dată se abrogă Codul de etică universitară, aprobat de Senatul USC la 26 decembrie 2006, precum și orice dispoziții contrare conținute în alte reglementari ale Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul.